

**Recenzja pracy doktorskiej mgr Kariny Sikory-Wojtarowicz pt.
„Uwarunkowania szkolnej edukacji dla bezpieczeństwa. Oczekiwania,
możliwości i ograniczenia procesu doskonalenia”, ss. 341.**

Przyjęta do recenzji praca doktorska Pani mgr Kariny Sikory-Wojtarowicz pt. „Uwarunkowania szkolnej edukacji dla bezpieczeństwa. Oczekiwania, możliwości i ograniczenia procesu doskonalenia” napisana została pod kierunkiem prof. zw. dra hab. Piotra Mickiewicza w Dolnośląskiej Szkole Wyższej we Wrocławiu.

Autorytet i dorobek naukowy promotora stanowi ważny symptom gwarantujący rzetelność naukową i dobry poziom rozprawy. Jest to tym bardziej istotne, iż Doktorantka podjęła się rozwiązania niezwykle ważnego i złożonego problemu, jakim jest kwestia szkolnej edukacji dla bezpieczeństwa w kontekście oczekiwań, możliwości i ograniczenia procesu doskonalenia. Co więcej, podjęty temat jest aktualny i istotny z punktu widzenia bezpieczeństwa personalnego (ucznia, nauczyciela, rodzica), środowiska szkoły oraz służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo młodzieży szkolnej.

Przedłożona mi do recenzji dysertacja doktorska jest opracowaniem, które należy ocenić pozytywnie. Jest to praca stanowiąca dowód dobrej orientacji Autorki w projektowaniu i prowadzeniu badań naukowych, analizie danych i konstruowaniu wniosków. Prezentowana rozprawa opisuje zagadnienia dotyczące edukacji dla bezpieczeństwa realizowanej w ramach przedmiotu szkolnego „edukacja dla bezpieczeństwa” (EdB). Z jednej strony zawiera to, co daje się zastosować z dotychczasowej teorii, a z drugiej prezentuje nowe badania.

W pracy nie znalazłam elementów, które budziłyby jakiegokolwiek merytoryczne wątpliwości, niemniej jednak w dalszej części recenzji pozwolę sobie zadać Doktorantce kilka pytań, bardziej w charakterze nawiązania dysputy naukowej, niż zastrzeżeń.

1. Znaczenie podjętego tematu pracy doktorskiej

Zapewnienie bezpieczeństwa młodzieży szkolnej jest jednym z fundamentalnych zadań każdej szkoły (placówki oświatowej). Także i wśród obowiązków nauczycieli są i te, które związane są z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć szkolnych.

Równie ważne jest wewnętrzne poczucie uczniów, że szkoła jest miejscem bezpiecznym, przyjaznym i akceptującym. Uczniowie chcą czuć się bezpiecznie w klasie i w społeczności szkolnej, ale także podczas lekcji i w kontaktach z nauczycielami.

Warto tu również zwrócić uwagę na jeszcze inny ważny wymiar tematyki pracy. Otóż m.in. na kwestię efektywności procesu kształcenia i profesjonalizację pracy nauczycieli realizujących problematykę z zakresu bezpieczeństwa człowieka. Treść dysertacji jest także odpowiedzią na potrzeby środowiska szkolnego (zagrożenia, przemoc). Również aktualna sytuacja międzynarodowa pełna jest nieprzewidywalnych zagrożeń (terroryzm i cyberterroryzm, zagrożenia asymetryczne, zagrożenia COVID – 19, wojna na Ukrainie itp.).

Słusznie należy zgodzić się ze stwierdzeniem Autorki dysertacji, że powinno mówić się młodym ludziom o zagrożeniach i uczyć ich radzenia w sytuacjach niebezpiecznych już od najmłodszych lat (wyraźnie akcentowany jest tu instynkt opiekuńczy matki, wychowawcy szkolnego, dyrektora szkoły).

Temat rozprawy i problemy badawcze mieszczą się w aktualnych i ważnych obszarach badań nauk o bezpieczeństwie. Edukacja dla bezpieczeństwa jest procesem złożonym i jawi się jako interesująca zarówno teoriopoznawczo, jak i empirycznie. Można uznać, że edukacja dla bezpieczeństwa obejmuje swym zasięgiem kilka znaczących obszarów funkcjonowania człowieka:

1. kształtowanie jego świadomości w kontekście obecności zagrożeń i konieczności przeciwstawienia się im,
2. budowaniu odpowiednich postaw społecznych i wartości egzystencjonalnych,
3. nabywaniu wiedzy i umiejętności niezbędnych w zapobieganiu, radzeniu w sytuacjach zagrożeń i usuwaniu ich skutków,
4. ochronie życia i zdrowia,
5. kształceniu i wychowaniu obronnemu,

6. przygotowaniu do realizacji zadań na rzecz bezpieczeństwa państwa we wszystkich warunkach oraz stanach jego funkcjonowania, a także weryfikowanie przyjętych rozwiązań w wyżej wymienionym zakresie.

Powyższe spostrzeżenia i uwagi potwierdzają trafność decyzji Doktorantki o podjęciu badań nad problematyką szkolnej edukacji dla bezpieczeństwa. Można zatem stwierdzić, że wybór tematu pracy doktorskiej jest zamysłem pożytecznym i w pełni uzasadnionym. Tym bardziej, że Promotor pracy Pan profesor Piotr Mickiewicz ma bogate doświadczenia praktyczne i naukowe (badania i publikacje) w zakresie kształtowania bezpieczeństwa młodzieży szkolnej. Również Pani mgr Karina Sikora-Wojtarowicz wykorzystuje wiedzę i osobiste zainteresowania w zakresie edukacji dla bezpieczeństwa (studia w zakresie bezpieczeństwa narodowego oraz pedagogiki, doświadczenia zawodowe z Centrum Powiadamiania Ratunkowego we Wrocławiu).

2. Ocena metodologiczna

Rozprawa doktorska jest dobrze skonstruowana pod względem metodologicznym. Z uznaniem odnoszę się do zamysłu badawczego. Czytelny i pełny obraz założeń metodologicznych jest przecież ważnym wektorem w każdej projekcji badań naukowych.

Doktorantka precyzyjnie sformułowała przedmiot i cele badań (teoretyczno-poznawcze, praktyczno-wdrożeniowe, metodologiczne) oraz problemy badawcze. Ich układ jest spójny z tematem i treścią rozprawy i przejrzyste obrazuje pełny zakres badań. Można dostrzec tu prawidłowy tok myślenia dotyczący sposobu wyboru przedmiotu badań oraz sformułowanych w odniesieniu do niego problemów badawczych (pięć ogólnych). Autorka opisuje tu kierunki i zakres badań, ale też uzasadnia swój sposób myślenia i formułowania naukowych stwierdzeń. Logiczną konsekwencją takiego podejścia było sformułowanie pięciu tez, zmiennych i wskaźników badawczych.

Pani mgr Karina Sikora-Wojtarowicz właściwie zaprojektowała organizację badań, prawidłowo dobrała i wykorzystała w procesie poznania metody badawcze (teoretyczne i empiryczne), techniki i narzędzia. Zastosowane metody i procedury badawcze pozwoliły Doktorantce na logiczną i uporządkowaną analizę bogatego materiału badawczego.

Przeprowadzone badania własne, przede wszystkim sposób prowadzenia badań, zastosowane narzędzia badawcze oraz przeprowadzone analizy wyników badań nie budzą

zastrzeżeń - można uznać je za rzetelne i wiarygodne. Część badawcza została oparta na metodach ilościowych i jakościowych (metoda badania dokumentów, obserwacja, wywiad).

Dobór metod badawczych można uznać za właściwy. Podsumowując:

- zastosowanie w procesie badawczym szerokiego „wachlarza” metod, technik i narzędzi badawczych świadczy o bardzo dobrym warsztacie metodycznym Doktorantki;
- przeprowadzone na potrzeby rozprawy doktorskiej badania własne - empiryczno-analityczne, stanowią również silną stronę recenzowanej rozprawy doktorskiej.

Pozytywnie też należy wyrazić się o terenie badań oraz wyborze grupy badawczej, tym bardziej, że znajduje to uzasadnienie w literaturze metodologicznej.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje troska Autorki dysertacji o etykę prowadzonych badań, gdzie zwraca uwagę na etyczne aspekty czynności badawczych, reguły badawczej rzetelności, reguły lojalności wobec uczestników badań i reguły użyteczności wyników badawczych.

Podsumowując tą część recenzji należy stwierdzić, że podjęta przez Doktorantkę problematyka badawcza mieści się we współcześnie ważnym, tak z merytorycznego, jak i praktycznego punktu widzenia nurcie badań, które dotyczą uwarunkowań szkolnej edukacji dla bezpieczeństwa w kontekście oczekiwań, możliwości i ograniczenia procesu doskonalenia. Pani mgr Karina Sikora-Wojtarowicz potwierdziła, że posiada umiejętności rozwiązania problemu badawczego, opanowała metody badawcze oraz potrafi się nimi prawidłowo posługiwać.

3. Struktura pracy

Dokładna lektura rozprawy doktorskiej upoważnia mnie do stwierdzenia, że posiada ona wymaganą i logiczną strukturę dla tego typu prac naukowych. Za właściwe uważam rozdzielenie treści teoretycznych od metodologicznych i empirycznych, jak również sposób prezentacji poszczególnych problemów. Zawartość rozdziałów jest przemyślana i podporządkowana tematowi pracy. Prowadzone analizy są wnikliwe, tok rozważań jest klarowny, argumentacja przekonująca, a formułowane na podstawie studiów literaturowych wnioski są dobrze udokumentowane w przypisach bibliograficznych. Zasadniczą strukturę pracy wyznacza pięć rozdziałów, które zostały dobrze zredagowane oraz zawierają wymagane w nich elementy. Mocną stroną tej części pracy jest prawidłowe (logiczne i uzasadnione)

przedstawienie poszczególnych zagadnień, wraz z bardzo bogatym opisem bibliograficznym, który w celu większej przejrzystości, Pani mgr Karina Sikora-Wojtarowicz wyraźnie podzieliła na: wydawnictwa zwarte (175), rozdziały (71), akty prawne (15), czasopisma (42), ekspertyzy i opracowania analityczne (6) oraz netografie (20). Przy tej okazji mam jedną drobną uwagę dotyczącą małej obecności literatury obcojęzycznej.

Bardzo dobrze się stało, że każdy z rozdziałów zakończony jest krótkim podsumowaniem, a całość pracy wieńczy zakończenie i wnioski. Powyższa sytuacja umożliwia po pierwsze lepszą diagnostykę treści, a po drugie daje możliwość uchwycenia wiele ciekawych zależności dotyczących edukacji dla bezpieczeństwa w środowisku szkół.

Doktorantka w pierwszym rozdziale w części wstępnej wyjaśniła w czym tkwi istota bezpieczeństwa, jak klasyfikowane jest jego indywidualne poczucie, jaka jest jego pozycja w hierarchii potrzeb człowieka oraz co przekonuje o jego wartości. Dalsze dociekania tego fragmentu pracy skupiła wokół podmiotów bezpieczeństwa, wśród których szczególne miejsce zajmują dzieci i młodzież. Omówiła tu również zagrożenia oddziałujące na bezpieczeństwo młodzieży. W drugiej części prezentowanego rozdziału uwagę skupiła na istocie współczesnej edukacji oraz udziale szkoły w kształtowaniu bezpieczeństwa. Dalsze rozważania są prowadzone wokół teleologicznych aspektów edukacji dla bezpieczeństwa oraz jej paradygmatu. Rozdział zamykają rozważania dotyczące ujęć formalnych, pozaformalnych i nieformalnych istoty edukacji dla bezpieczeństwa oraz kwestie ukierunkowane na rozpoznanie kompetencji kluczowych (pożądanych) w edukacji dla bezpieczeństwa.

W II rozdziale rozprawy Autorka dysertacji dokonała przeglądu prawnych i historycznych uwarunkowań procesu edukacji dla bezpieczeństwa. W pierwszej kolejności opisała modele edukacji dla bezpieczeństwa wybranych państw (Republiki Federalnej Niemiec, Królestwa Hiszpanii, Federacji Rosyjskiej, Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej) oraz przeanalizowała możliwości implementacji założeń do rozwiązań krajowych. Pani mgr Karina Sikora-Wojtarowicz stwierdza, że dobór państw miał charakter celowy. Oprócz osobistego zainteresowania organizacją szkolnictwa wskazanych krajów, istotne znaczenie miały również: dostępność materiałów źródłowych oraz możliwość przekładu tekstów na język polski. Rozwiązania przyjęte w tych państwach uznała za potencjalnie interesujące z uwagi na bogactwo występujących typów szkół oraz rozwiązań strukturalnych. Szkoda, że Doktorantka nie skorzystała przy charakterystyce edukacji dla

bezpieczeństwa innych państw z publikacji autorstwa A. Pieczywok, A. Soboń, *Przestrzeń edukacji dla bezpieczeństwa w krajach Europy Środkowo-Wschodniej*, Wyd. ASZWoj, Warszawa 2019, gdzie wiele miejsca poświęcono tej problematyce w takich państwach, jak Czechy, Słowacja, Węgry, Ukraina, Białoruś, Litwa, Rosja.

W kolejnej części dysertacji Autorka przedstawiła ewolucję polskich rozwiązań w zakresie budowy systemu edukacji dla bezpieczeństwa: od początku państwowości, aż punktu zwrotnego w polskiej oświacie, tj. reformy edukacji i zaproponowanej przez Ministerstwo Edukacji w połowie roku 2016 (a podpisanej ostatecznie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dnia 9 stycznia 2017 r.). W tym miejscu pojawiła się analiza ramowych planów nauczania, zalecanych sposobów realizacji przedmiotu oraz podstawy programowej. Dalsza część pracy dotyczyła kwalifikacji i kompetencji nauczyciela edukacji dla bezpieczeństwa, która stała się syntezą konkluzji wynikającej z badań, jakie zostały przeprowadzone ramach projektu badawczego finansowanego w ramach grantów wewnętrznych Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu.

W III rozdziale dysertacji Pani mgr Karina Sikora-Wojtarowicz skoncentrowała się na zaprojektowaniu, przygotowaniu i realizacji podjętych badań. Rozważania rozpoczęła od wskazania przedmiotu badań. W tym fragmencie dysertacji szczegółowo wyjaśniła rozumienie poszczególnych pojęć, którymi posłużyła się w temacie rozprawy i całej koncepcji badań. Kolejne części rozdziału stały się opisem celów badań i problemów badawczych, też badawczych, określenia zmiennych i wskaźników. Po dokonaniu powyższych ustaleń, Autorka uwagę skierowała na sposób gromadzenia materiału badawczego. W tym celu określiła metody, techniki i narzędzia badawcze. Warto przypomnieć, że badania zostały zrealizowane w latach 2019-2021 na terenie województwa dolnośląskiego we wrocławskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz instytucjach statutowo związanych z realizowaniem zadań na rzecz bezpieczeństwa (policji, państwowej straży pożarnej, państwowego ratownictwa medycznego oraz centrum powiadamiania ratunkowego). Z punktu widzenia trafności badań, słusznie Doktorantka do tego procesu włączyła cztery grupy respondentów: nauczycieli, uczniów, rodziców oraz pracowników służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Rozdział zamykają rozważania dotyczące problemów etycznych podjętych badań. Jedna uwaga, którą można zauważyć w tej

części dotyczy braku szerszego wykorzystania literatury z zakresu metodologii nauk o bezpieczeństwie, a przecież ukazało się ostatnio kilka znaczących pozycji.

Kolejny rozdział został podzielony na cztery części stanowiące jakościowe omówienie podjętych badań. Trzy pierwsze podrozdziały opisują kolejno opinie respondentów w zakresie: ograniczeń, możliwości oraz oczekiwań doskonalenia EdB. Ostatnia część rozdziału to omówienie obserwacji lekcji EdB zrealizowanych w szkołach. W tym obszarze niezwykle istotne stało się pojęcie „przestrzeni”, która jako pewien wymiar rzeczywistości definiuje zakres i ramy rozpatrywanych w niej zjawisk. Ponadto Autorka opisała przebieg lekcji, uwzględniając takie elementy jak: formułowane tematy, określenie celów, dobrane metody i formy realizacji oraz wykorzystanie materiałów dydaktycznych. W omawianej części skoncentrowała także uwagę na postawach uczniów i nauczycieli, identyfikując je za pośrednictwem obserwacji zachowań podczas lekcji, analizując przy tym treści wypowiedzi spontanicznych oraz fizjologicznych objawów emocji. Rozdział zamyka, nieuwzględniony na etapie konceptualizacji badań, obszar dotyczący lekcji EdB realizowanej w formie zdalnej, związany z wystąpieniem epidemii wirusa SARS-CoV-2.

W rozdziale V dysertacji Pani mgr Karina Sikora-Wojtarowicz omówiła najważniejsze wnioski z podjętych badań, opisała mocne strony i ograniczenia realizowanych czynności oraz - podążając ścieżką ciągłego rozwoju - wskazała dalsze inspiracje do pracy badawczej. Istotną korzyścią praktyczną, systematyzującą dotychczasową wiedzę płynącą z prowadzonych badań jest przygotowanie rekomendacji, wzorów myślenia i inspiracji otwierających drogę do ciągłego doskonalenia edukacji dla bezpieczeństwa.

Można zauważyć, że w ocenie strukturalnej pracy zachowany jest logiczny ciąg wywodów. Jakość zamieszczonych tabel i rysunków nie nasuwa żadnych uwag krytycznych. Język recenzowanej rozprawy doktorskiej jest prawidłowy, choć mojej uwadze nie umknęła kwestia kilku literówek i drobnych pomyłek, wprawdzie nieistotnych w bilansie dla merytorycznej oceny pracy, ale zauważalnych np. na s. 6 przy nazwisku Pani Ilony Urych pojawił się rok 20133.

Podsumowując należy stwierdzić, że recenzowana rozprawa posiada logiczną konstrukcję, typową dla prac naukowych. Autorka wykazała się znaczącym podejściem do prezentowanych zagadnień oraz prowadzonym tokiem rozumowania.

4. Ocena merytoryczna

Pod względem formalnym rozprawa została opracowana poprawnie, jej struktura odpowiada przyjętym zasadom, a treść poszczególnych rozdziałów rozmieszczona jest zgodnie z postawionymi celami. Praca prezentuje wysokie walory epistemologiczne i stanowi logicznie ułożoną oraz spójną całość.

Poruszana problematyka wpisuje się w nurt badań i refleksji nad uwarunkowaniami szkolnej edukacji dla bezpieczeństwa, oczekiwaniami, możliwościami i ograniczeniami procesu doskonalenia.

Autorka dysertacji dobrze uchwyciła zależności i powiązania pomiędzy jej poszczególnymi częściami.

Można stwierdzić, że Doktorantka dobrze orientuje się w podstawowej literaturze przedmiotu, śmiało korzysta z niej, właściwie interpretując najważniejsze wnioski i propozycje. Zaprezentowane w pracy analizy prowadzone są na dobrym poziomie, a przedstawione uzasadnienia wskazują na znaczącą dojrzałość naukową w poruszonym obszarze wiedzy. Szkoda, że przy powoływaniu się na literaturę w większości przypadku dokonywała jej opisu bez próby nawiązania szerszej dyskusji (egzegezy) w ocenie wartości i przydatności posiadanych materiałów.

Można pozytywnie wypowiedzieć się o metodologicznej poziomie wiedzy Pani mgr Kariny Sikory-Wojtarowicz. Szczególnie widać to przy próbach rozwiązania podejmowanych problemów badawczych. Dociekliwość w tym obszarze wymaga bowiem znacznej wiedzy z zakresu metodologii badań, zdolności odkrywania faktów, prowadzenia analizy weryfikacyjnej, czy też odwagi w wyciąganiu wniosków.

W szczególności uważam, że:

- podejście Doktorantki do badanej problematyki w perspektywie aktualnej wiedzy jest prawidłowe i odpowiada regułom pracy naukowej. Przedstawiając kolejne zagadnienia, nawiązuje do dotychczasowego dorobku nauk o bezpieczeństwie i edukacji dla bezpieczeństwa.
- cele postawione w pracy zostały zrealizowane, a tezy potwierdzone. Analizowane zagadnienia zostały wyczerpująco udokumentowane i uzasadnione wynikami badań własnych. Wyniki badań są wiarygodne i potwierdzają przyjęte założenia badawcze.

- najważniejszym osiągnięciem naukowym w recenzowanej pracy jest zidentyfikowanie kluczowych czynników odwołujących się do oczekiwań, możliwości i ograniczeń procesu doskonalenia szkolnej edukacji dla bezpieczeństwa.
- wnioski wynikające z przeprowadzonych przez Autorkę badań mogą okazać się również interesujące i pouczające dla nauczycieli, rodziców, uczniów, czy też przedstawicieli służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo obywateli.
- ujęcie tematyki badań jest aktualne. Dotyczy zagadnień, które w dalszym ciągu wymagają rozpoznania. Doktorantce udało się określić lukę poznawczą, co stanowi oryginalny problem badawczy podjęty w rozprawie.

Podsumowując tę część oceny należy stwierdzić, że dysertacja ma charakter interdyscyplinarny łączący kwestie bezpieczeństwa, edukacji dla bezpieczeństwa oraz aspekty pedagogiki bezpieczeństwa z elementami wychowania dla bezpieczeństwa. Autorka pracy sięgała do zasobu metod badawczych wykorzystywanych przez różne dyscypliny nauki. Interdyscyplinarność pracy niewątpliwie świadczy o jej wysokim poziomie naukowym, ponieważ obejmuje nie tylko metodologię właściwą dla nauk o bezpieczeństwie, lecz również zastosowanie metod charakterystycznych dla innych dyscyplin. Dysertacja zawiera dość istotny materiał faktograficzny i badawczy, a zawarte w niej wnioski mogą być także wykorzystane do prowadzenia dalszych badań zarówno w obszarze edukacji dla bezpieczeństwa, a także w aspekcie wyzwań i zagrożeń związanych z młodzieżą szkolną.

5. Wnioski końcowe

Uwzględniając wymogi ustawowe jestem przekonany, że przedstawiona do oceny rozprawa doktorska Pani mgr Kariny Sikory-Wojtarowicz w pełni spełnia wymagania stawiane tego typu pracom naukowym, ponieważ stanowi oryginalne rozwiązanie ważnego problemu naukowego, dotyczącego uwarunkowań szkolnej edukacji dla bezpieczeństwa. Potwierdza to jednocześnie, że Doktorantka posiada również znaczącą wiedzę teoretyczną w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie i edukacji dla bezpieczeństwa.

Wykazuje umiejętności samodzielnego prowadzenia badań mając jednocześnie dobrze opanowany warsztat naukowy niezbędny do realizacji przedsięwzięć badawczych o takim charakterze.

Nie ulega dla mnie wątpliwości, że mamy do czynienia z pracą bardzo dojrzałą, cenną poznawczo, oryginalną, wnoszącą nowe treści i posiadającą liczne walory zarówno w warstwie teoretycznej, jak i empirycznej.

Reasumując stwierdzam, że dysertacja doktorska obejmuje właściwie udokumentowane i przedstawione ustalenia w zakresie przyjętych celów badawczych oraz weryfikacji hipotez. W aspekcie powyższego należy uznać, że w pełni odpowiada wymogom określonym w art. 187 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2021.478 tj. ze zm.), wobec tego stawiam wniosek o **dopuszczenie** Pani mgr Kariny Sikory-Wojtarowicz do dalszych etapów procedury postępowania o nadanie stopnie doktora i jednocześnie **wyróżnienie** rozprawy.

W związku z przedstawionymi argumentami proszę o przygotowanie podczas publicznej obrony odpowiedzi na następujące pytania:

1. Proszę wskazać *najważniejsze formy i metody realizacji współpracy szkół ze środowiskiem lokalnym i instytucjami w działaniach wychowawczych i profilaktycznych w obszarze edukacji dla bezpieczeństwa.*
2. Współczesne wyzwania dla edukacji młodzieży na rzecz bezpieczeństwa nie mogą pomijać osoby nauczyciela realizującego przedmiot *Edukacja dla bezpieczeństwa.* Proszę wobec tego przedstawić *organizację systemu kształcenia przyszłych nauczycieli edukacji dla bezpieczeństwa w Polsce, by skuteczniej przygotowywali młodzież do przeciwdziałania zagrożeniom.*
3. Zwracając uwagę na dojrzałość naukową i badawczą Doktorantki, a także na istotność rzetelnej ewaluacji badań naukowych oraz świadomość realnej niedoskonałości projektów badawczych, czy też krytycznej ocenie wartości wyników, proszę odpowiedzieć na pytanie: *Jakie są mocne i słabe strony przeprowadzonych przez Panią badań?*

Andrzej Pieczywok